

**ПЗВО Університет Короля Данила
Гуманітарний факультет**

**Кафедра богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН Івана Луцького**

УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Філософія релігії та теодіцея

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 2-го КУРСУ
ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 041 «БОГОСЛОВ'Я»
ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ
«ТЕОЛОГІЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ КОНФЕСІЇ»**

Івано-Франківськ – 2018

Рекомендовано кафедрою богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН Івана Луцького
ПЗВО Університету Короля Данила
(протокол №7 від 06.02.2018 р.)

Рецензенти:

о. д-р Олександр Левицький, ректор Івано-Франківського богословського університету імені Св. Івана Золотоустого, доктор східного канонічного права, протоієрей

Хромець В. Л., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Савчук О.І. Філософія релігії і теодицея. Методичні рекомендації для написання курсових робіт для студентів 2-го курсу гуманітарного факультету за спеціальністю 041 «Богослов'я». – 2018. – 27 с.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1: МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	4
РОЗДІЛ 2: ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ.....	10
РОЗДІЛ 3: РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	13
ДОДАТКИ	24

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з філософії релігії та теодицеї є однією із форм звіту про набуті в період навчання теоретичні знання та практичні навички з даної дисципліни.

Її метою та завданнями є:

- систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань із цієї дисципліни;
- дослідження особливостей сучасного стану і перспектив розвитку богословсько-філософського корпусу; розвиток навичок самостійної роботи;
- оволодіння методикою дослідження релігійно-філософських проблем;
- ознайомлення та самостійне вивчення комплексу наукових джерел - навчальної та монографічної літератури, статей у періодичних виданнях;
- узагальнення актуальних теологічних і герменевтичних напрацювань;
- оволодіння методикою грамотного викладу теоретичних і практичних аспектів теми, аналізу дискусійних положень та обґрунтування своєї точки зору.

ПОРЯДОК ВИБОРУ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ. **ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Вибір теми курсової роботи. Правильно обрати тему – перший і відповідальний момент написання курсової роботи. Від вдалого обрання теми залежить результат курсової роботи та всього дослідження. Тема має бути добре знайомою, сучасно-актуальною, присвяченою розгляду важливих у теоретичному і практичному плані питань філософсько-теологічного корпусу. Вона визначається самостійно за переліком тем курсових робіт, що пропонуються в окремому списку. Перелік тем є орієнтовним.

Деякі з запропонованих тем із дисципліни об'єднують різні богословські традиції чи філософські школи, що зумовлено необхідністю вироблення навичок компаративного аналізу. Або ж, навпаки, знаходяться у рамках однієї традиції, і для повної характеристики слід застосувати філософсько-теологічну нарративну рефлексію. Дані аспекти слід відображати у вступі і висновках.

Обирати самостійно складні для дослідження, багатоаспектні або широкі за обсягом теми не рекомендується, бо за обсягом часу, навчальної зайнятості та

іншими об'єктивними причинами це може призвести до поверхневого викладу матеріалу, відсутності дослідження та недосягнення мети курсової роботи.

Структура курсової роботи

Курсова робота повинна мати таку структуру:

1. титульна (сторінка не нумерується). Додаток 1;
2. бланк рецензії (сторінка не нумерується, в змісті роботи не зазначається)
3. зміст;
4. вступ;
5. основний текст, що складається з розділів, хоча б один з яких обов'язково повинен складатися з підрозділів;
6. висновки;
7. список використаних джерел;
8. додатки.

Підготовка курсової роботи. Перш ніж приступити до написання курсової роботи слід ознайомитись із цими методичними рекомендаціями, підібрати необхідну літературу з урахуванням як конфесійної богословської, так і загальнофілософської літератури. Така література вказана, насамперед, у програмі навчальної дисципліни та в бібліографічних довідниках.

За обраною темою, після ознайомлення з літературою, на основі систематизації отриманих у процесі її опрацювання знань складається план курсової роботи. Його складання дозволить намітити шлях розгляду основних проблем дослідження, послідовність викладення матеріалу, а, отже, й забезпечити досягнення мети роботи.

При складанні **змісту** курсової роботи рекомендується розмежовувати філософську і, власне теологічну, проблематику.

В ЗМІСТІ роботи зазначаються: **ВСТУП, РОЗДІЛИ (РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2), ПІДРОЗДІЛИ (1.1., 1.2., 2.1., 2.2., і т.д. до кожного розділу свої підрозділи), ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** із зазначенням сторінок до кожного структурного елементу. Детальніше див. (**додаток 3**).

Вступ

Вступ курсової роботи повинен містити:

- актуальність роботи, коротку оцінку сучасного стану наукової проблеми;
- мету;
- завдання;
- об'єкт і предмет дослідження;
- практичне значення дослідження.

Обсяг вступу курсової роботи складає 2-3 сторінки.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина курсової роботи.

Обрана тема є актуальною, якщо вона:

- зумовлена потребами суспільства і специфікою розвитку богословського корпусу;

- передбачає короткий аналіз фундаментальних джерел щодо стану застосування певних релігійних догм та філософсько-релігійних концепцій.

Мета повинна відображати кінцеві прогнозовані результати дослідження. Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також його кінцевим результатом та шляхами його досягнення.

Мета роботи конкретизується через низку поставлених завдань: вивчити, описати, встановити, вдосконалити, розвинути, обґрунтувати, розробити тощо.

Завдання повинні формулюватися точно і конкретно, оскільки їх вирішення повинно скласти зміст розділів курсової роботи.

Об'єкт дослідження – це філософсько-релігійний феномен, процес або богословські концепції, які зумовлюють проблему і обрані автором для вивчення.

Предмет дослідження міститься у межах об'єкта. Він лише вказує на суттєві зв'язки та відносини, властивості, аспекти, функції, які є визначальними для цього дослідження. Предмет визначає тему дослідження.

Об'єкт, предмет і мета повинні бути логічно взаємоузгоджені та пов'язані між собою і темою курсової роботи.

Основна частина

Основна частина повинна відповідати наступним вимогам:

- Поділ на окремі розділи, в яких розкривається зміст теми дослідження. У кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головна ідея, а також тези, підтверджені посиланнями на філософські та богословські джерела, думки різних авторів, актуальні філософсько-релігійні позиції. Думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї.

- Кожний висновок повинен логічно підкріплювати попередній, одна богословська рефлексія впливати з іншої.

- Основна частина курсової роботи складається з розділів. Зміст розділів повинен відповідати темі курсової роботи та повністю її розкривати. Назва розділів не повинна співпадати з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен викладатись логічно, лаконічно і аргументовано та відповідати вимогам, які ставляться до курсових робіт.

В основній частині необхідно:

- провести теоретичний аналіз проблеми, яка досліджується: розкрити історію розвитку питання; визначити ступінь вивченості на основі огляду відповідної вітчизняної та зарубіжної літератури; уточнити поняття та сутність об'єкта, який вивчається; дати оцінку ролі та значення обраного об'єкта дослідження; показати місце предмету дослідження у структурі філософсько-релігійного знання, елементом якої він є, класифікувати та уточнити наукові й теологічні поняття та інше;

- розкрити богословсько-філософську суть теми та теоретичні підходи щодо її аналізу;

- приділити увагу вивченню богословського джерельного корпусу з відповідної тематики;

- дати коротку філософську та богословську характеристику об'єкта і предмета дослідження;

- на підставі проаналізованих джерел висловити власну думку.

Висвітлення питань основної частини, внесених до плану, повинно бути конкретним, повним за обсягом, аргументованим та обґрунтованим, базуватися на богословських джерелах минулих історичних епох, філософських концепціях та актуальних філософського-богословських інтерпретаціях тощо.

Механічне переписування літературних джерел при розкритті теми неприпустиме.

Висновки

Завершенням курсової роботи є висновки. Головна їх мета – підсумки проведеної роботи. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень. Дуже важливо, щоб вони відповідали поставленим завданням.

У висновках потрібно обґрунтувати достовірність результатів дослідження. В стислій формі, в логічній послідовності викладаються зроблені автором узагальнення – висновки конкретного характеру.

Список використаних джерел (додаток 4), який опрацьований під час написання роботи, подається в алфавітній послідовності, з дотриманням бібліографічних вимог, із обов'язковим зазначенням автора (авторів), назви роботи, назви видання, місця видання, року видання, загальної кількості сторінок монографії, посібника чи сторінок, на яких розміщена частина, що використовувалась у роботі (наукова стаття, розділ підручника тощо).

Якщо йдеться про теологічне джерело слід вказувати місце та час його офіційного опублікування.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи. Зокрема потрібну інформацію можна одержати із ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ ОФОРМЛЕННЯ. ПОРЯДОК ЗДАЧІ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота повинна бути виконана самостійно, надрукована, написана грамотно.

Курсову роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

На титульній сторінці слід вказати назву навчального закладу; назву факультету; назву кафедри, на якій виконана робота; тему роботи; посаду, науковий ступінь і вчене звання (за наявності), а також прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника; факультет, курс, групу, в якій навчається автор, його прізвище, ім'я та по батькові, місце виконання (додаток 1).

Після титульної сторінки повинен бути чистий бланк **рецензії** (додаток 4), на якому науковий керівник викладає всі позитивні сторони роботи, а також, недоліки, які студент повинен усунути або письмово (переробити курсову роботу з усуненням суттєвих недоліків) або усно при захисті роботи (якщо недоліки несуттєві). Бланк рецензії не нумерується.

Як уже зазначалося, текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА» друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Загальні правила посилання на використані джерела.

При написанні роботи студент повинен посилатись на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документ і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту та обсяг. Посилатись слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не включений до останнього видання.

Посилання на використані джерела оформляються наступним чином: У квадратних дужках вказується номер джерела у списку використаних джерел і через кому сторінки [4, с.8] або [4, с.8-12]. Цитати слід брати в лапки.

Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

У випадку використання матеріалів, отриманих із мережі Інтернет, слід вказувати їх електронну адресу.

Обсяг курсової роботи в межах 25-30 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5). Додатки не включаються в

цей обсяг. Текст повинен міститись лише на одній сторінці листа, з полями: ліве – 3 см, праве – 1 см, верхнє і нижнє – 2 см.

Робота повинна бути підшита та пронумерована. Нумерація проводиться у верхньому правому куті аркуша. На титульній сторінці номер не ставиться. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться.

Здача та захист курсової роботи. Курсова робота здається на кафедру богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН Івана Луцького для реєстрації з розрахунку, щоб вона була передана на кафедру для рецензування не пізніше ніж за два тижні до захисту. Після перевірки науковим керівником робота повертається з рецензією та висновком, допускається вона до захисту чи ні.

Курсова робота, яка виконана не самостійно, з грубими змістовними помилками, відсутніми посиланнями на використані літературні джерела, містить ознаки плагіату чи інші грубі помилки повертається автору. У цьому випадку курсова робота виконується повторно, з урахуванням вказівок, зазначених у рецензії, і разом із нею знову повертається на кафедру.

Захист допущених курсових робіт проводиться за розкладом занять і оцінюється у відповідності до встановлених вимог.

РОЗДІЛ 2. ОРІЄНТОВНІ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Декалог у духовно-культурній традиції авраамічних релігій: філософсько-релігійний аналіз.
2. Світовий загальнолюдський досвід дії та суспільно-юридичні наслідки впливу Декалогу на людську спільноту.
3. Проблема взаємодії людського й божественного в Декалозі.
4. Філософсько-герменевтичні підходи до вивчення Декалогу в світлі сучасної філософсько-теологічної парадигми.
5. Історичні особливості формування християнської каноністики: богословський аналіз.
6. Філософсько-релігійний зміст та еклезіологічне значення рішень I Вселенського собору (325р.).
7. Релігійно-філософська природа ранніх християнських ересей.
8. Релігійні наслідки перших вселенських соборів.
9. Місце та історично-богословські особливості Об'явлення Божого у християнській філософії.
10. Догматична Конституція Другого Ватиканського Собору про Боже об'явлення «Боже Слово» – «Dei Verbum» про роль Об'явлення Божого в процесі становлення християнської віри.
11. Вклад вселенських соборів у встановлення Учительського Уряду в Церкві: богословський аналіз.
12. Історико-богословські особливості Традиції Церкви.
13. Історичні закономірності становлення теодіцеї.
14. Роль Об'явлення Божого у становленні філософії релігії.
15. Проблеми сутності Бога у пізньоантичній філософії.
16. Особливості католицької і православної тринітарної теології: компаративний аналіз.
17. Докази буття Бога Томи Аквінського: історико-богословський аналіз.
18. Християнська сакраментологія: теологічна еволюція.
19. Сучасна феноменологічна редукція проблем філософії релігії.

20. Сучасна феноменологічна редукція проблем теодицеї.
21. Конструктивні підстави діалогу філософії і релігії в сучасному контексті.
22. Філософія в століття релігії: пізнання та віровчення.
23. Розбудова концептуальних засад класичної філософії на ґрунті ідей християнства.
24. Філософсько-теологічна редукція ідей протестантизму.
25. Еволюційні виклики науки і теорія творення.
26. Уявлення про природу у філософському та релігійному світогляді.
27. Раціональність віри в межах підходів науки, філософії, релігії.
28. Обґрунтування віри в теологічних та філософських концепціях середньовіччя.
29. Епістемологічний статус віри. Віра і наукове знання.
30. Розуміння філософських і релігійних знань: сучасний контекст.
31. Поняття філософського етосу. Цінності науки і цінності релігії.
32. Антропологічні перспективи теодицеї.
33. Дарвінізм чи креаціонізм: наукова теорія й еволюційна теологія.
34. Науковий креаціонізм, теїстичний еволюціонізм, природне богослов'я і богослов'я природи (богословський аналіз).
35. Сучасна космологія та ідея Творця.
36. Аргумент розумності Всесвіту у сучасній теодицеї: богословський аналіз.
37. Випадковість, можливість і Бог. Богослов'я процесу.
38. Концепції сучасного синтезу та глобального еволюціонізму та їх богословські інтерпретації.
39. Діалог науки і релігії з фундаментальних проблем сучасної картини світу.
40. Сучасна філософія релігії і богословські інтерпретації антропного принципу.
41. Релігійні та етичні аспекти біотехнологій.
42. Проблема клонування в дискусіях учених і теологів.
43. Ідея існування Творця: теологія і кібернетика.
44. Релігійні символи і закони науки.
45. Сумісність раціонального підходу і релігійної віри.
46. Наука і релігія: проблема культурного самовизначення вченого.

47. В. Джеймс: відношення між науковою та релігійною істиною.
48. Воля суб'єкту і алгоритм роботи.
49. Наука як антидогматична програма.
50. Аналогії містичного світосприйняття та фізичного дослідження.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абетка християнської науки і обряду. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 2002.
2. Академічне релігієзнавство: Підручник / За ред.. А.М. Колодного. – К., 2000.
3. Архиепископ Мирослав Марусин. Божественна Літургія. – Рим, 1992.
4. Архієпископ Волоколамський Іларіон (Алфеев). Таїнство віри: Вступ до православного богослів'я / Архієпископ Іларіон. – Київ: АДФ-Україна, 2009.
5. Бальтазар Г. У. Верую. Кто такой христианин? – М.: Библиейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.
6. Бартницкий Р. Синоптические Евангелия: История возникновения. – М.: Духовная библиотека, 2009.
7. Бенедикт XVI. Постсинодальное Апостольское обращение «Verbum Domini» (21 января 2011 г.) о Слове Божиим в жизни и миссии Церкви // <http://www.radiovati-cana.org/rus/articolo.asp?c=455988>.
8. Блаженный Иоанн Дунс Скот. Трактат о Первоначале. – М.: Изд-во Францисканцев, 2001.
9. Бодак В.А. Релігійна обрядовість в її соціальних вимірах. – К.: Гнозис, 2000.
10. Бюркле Х. Человек в поисках Бога. Проблемы нехристианских религий. – М., 2001.
11. Вайдліх В. Про концепції, що примиряють природничі науки і теологію // Філософська і соціологічна думка. – 1994. – № 11-12. – С. 165-185.
12. Василів Р. Концепція Церкви у Київського митрополита Петра Могили. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004.
13. Вальденфельс Б. Вступ до феноменології / Бернхард Вальденфельс. – К.: Альтерпрес, 2002.

14. Василенко Л.И. Введение в философию религии: Курс лекций / Л.И. Василенко. – М.: Изд-во ПСТГУ, 2009.
15. Вера и знание. Соотношение понятий в немецкой классической философии. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008.
16. Вишолек С. Рациональность веры / Станислав Вишолек / Пер. с польск. – (Серия «Современное богословие»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2005.
17. Віра і духовність – двоє крил людського духу. – К.: Світ знань, 2001.
18. Владика Софрон Мудрий ЧСВВ. Короткий коментар до десяти заповідей Божих. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 2001.
19. Волконский А. Католичество и священное предание Востока. – Париж, 1933.
20. Гренц С., Олсон Р. Богословие и богословы XX века / Стенли Гренц, Роджер Олсон / Пер. с англ. – Чеокассы: Коллоквиум, 2011.
21. Грудем У. Христианская вера. Двадцать доктрин, которые должен знать каждый христианин. – Чернигов: In Lumine, 2009.
22. Гудінг Д., Леннокс Д. Людина та її світогляд: у пошуках істини і реальності. – Львів: МБФ, 2008.
23. Декларація про відносини церкви до нехристиянських релігій «В наші часи» – «Nostra aetate» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – С. 305-310.
24. Декларація про релігійну свободу «Гідності людської» – «Dignitatis humanae» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – С. 375-392.
25. Декрет про екуменізм «Возстановлення одності» – «Unitatis redintegratio» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – § 6.– С. 195-196.
26. Декрет про Східні католицькі церкви «Східних Церков» – «Orientalium Ecclesiarum» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – С. 171-186.

27. Де Лобье П. Три града. Социальное учение христианства. – С.Пб., 2001.
28. Дисциплінарне релігієзнавство. Колект. монографія. За ред. А.Колодного. – К., 2010.
29. Догматична Конституція про Боже об'явлення «Боже Слово» – «Dei Verbum» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – С. 311- 331.
30. Догматичне богослов'я Католицької церкви. – Л.; Стрім, 1994.
31. Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996.
32. Душпастирська конституція про церкву в сучасному світі «Радість і надія» – «Gaudium et spes» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо. – 1996. – С. 499-619.
33. Енцикліка «Evangelium vitae» Святішого Отця Йоана Павла II. (25.03.95). – Рим: Libreria editrice Vaticana, 1995.
34. Енцикліка Святішого Отця Івана Павла II. «Fides et Ratio» до єпископів Католицької Церкви про співвідношення віри й розуму. – Київ – Львів: Кайрос – Свічадо, 2000.
35. Заповіді Божі і церковні. Радіопроповіді з Ватикану. – Л.: Місіонер, 2008.
36. Іван Павло II. Пам'ять та ідентичність. Бесіди на зламі століть. – Львів: Літопис, 2005.
37. Іван Павло II. Переступити поріг надії. Відповіді на питання Вітторіо Мессорі / пер. з польс. Н. Попач. – Київ: Кайрос, Львів: Свічадо, 1995.
38. Кардинал Йозеф Гьофнер. Християнське суспільне вчення. – Львів: Свічадо, 2002.
39. Кардинал Йосиф Ратцінгер. Богослов'я літургії // Календар „Місіонаря“ на 2006 рік. – Львів: Місіонар, 2006. – С. 107-118.
40. Кардинал Йосиф Ратцінгер. Примат, єпископат і апостольське наступництво // Календар «Місіонаря» на 2006 рік. – Львів: Місіонар, 2006. – С. 85-102.

41. Кардинал П. Пупард. Від релігійного досвіду до віри в Бога Ісуса Христа // Віра і духовність – два крила людського духу / Збірн. Матеріалів наук. колоквиуму / Ред. кол.: А.М.Колодний (голов. ред.) та ін. – К.: Світ знань, 2001. – С. 106-120.
42. Кардинал Крістоф Шенборн. Мета чи випадок? Створення світу й еволюція з точки зору розсудливої віри. – Львів: Місіонер, 2008.
43. Карташев А.В. Вселенские соборы. – Клин: Фонд «Христианская жизнь», 2002.
44. Катехизм для парохів / За ред. отця–доктора М.-І. Любачівського. – Нью-Йорк – Мюнхен: Логос, 1961.
45. Катехизм Католицької Церкви. – Синод Української Греко-Католицької Церкви, 2002.
46. Катехизм Католицької Церкви: Компендіум. – Львів: Свічадо, 2008.
47. Катрій Ю. Божественна Літургія – джерело святості. – Торонто – Нью-Йорк: Вид-во отців василіян, 1997.
48. Катрій Ю. Наша християнська традиція. – Нью-Йорк – Рим: Вид-во отців василіян, 1988.
49. Катрій Ю. Пізнай свій обряд! Літургійний рік Української Католицької Церкви. – 1992.
50. Кияк С. Апологетика. Оборона християнської віри з основами фундаментальної теології. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТКДІ. – 1997.
51. Кияк С. Фундаментальна теологія: Навчально-методичні рекомендації для студентів спеціальності «Релігієзнавство». – Івано-Франківськ: ПП Маргітич О. І. – 2011.
52. Кияк С. Християнська етика: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТКДІ, 1997.
53. Кияк С. II Ватиканський собор і релігійно-суспільні проблеми сучасності: Навчальний посібник. – Жовква: Місіонер, 2011.
54. Кияк С. Р. Ідентичність українського католицизму: генезис, проблеми, перспективи: Монографія. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006.

55. Климишин І. Вчені знаходять Бога. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2002.
56. Климишин І.А., Климишин О.І. Збагнути світ і себе в ньому (тим, хто задумується над місцем релігії у своєму світогляді). – Івано-Франківськ: Гостинець, 2004.
57. Климишин І.А., Климишин О.І. Синиці й журавлі: у пошуках першооснов буття. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006.
58. Кодекс Канонів Східних Церков. – Рим: Вид-во отців Василіян, 1993.
59. Козирчук Л. Г., Гуценко С. Л. Це було так! Біблія і сучасна наука про походження Всесвіту – Донецьк: Донецький науково-технічний центр.2005.
60. Колодний А. Іван Павло II про природу раціонального пізнання // Віра і духовність – два крила людського духу / Збірн. Матеріалів наук. колоквиуму / Ред. кол.: А.М.Колодний (голов. ред.) та ін. – К.: Світ знань, 2001. – С. 129-133.
61. Колодний А. Релігієзнавство/ А.Колодний // Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002. – С. 544.
62. Колодний А. Релігієзнавство і теологія [Текст] / А.Колодний // Релігієзнавчий словник. – К.: Четверта хвиля, 1996. – С. 272.
63. Колодний А. М. Основи релігієзнавства. Курс лекцій. – Дрогобич – Київ, 2006.
64. Колодний А.М. Україна в її релігійних виявах. – Львів: Сполом, 2005.
65. Колодний А.М., Филипович Л.О. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан. – Львів: Логос, 1996.
66. Конституція про святу Літургію «Священний Собор» – «Sacrosanctum Concilium» // Документи Другого Ватиканського Собору. Конституції, декрети, декларації. – Львів: Свічадо, 1996. – С. 9-57.
67. Конфесіологія релігії. Колективна монографія. За наук. ред. Професорів А.Колодного і Л.Филипович // Українське релігієзнавство. – Київ, 2009.
68. Корчагін К. Божественне Одкровення. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТКДІ, 1996.

69. Корчагін К. Таїнство Церкви. – Кн.1 і 2. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 1997.
70. Костюк П. Нарис історії Вселенської Церкви. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2002.
71. Костюк П. Соціальна доктрина церкви. Короткий нарис: джерела – енцикліки – основні поняття. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТКДІ, 1996.
72. Коханевич М. Наука открыває Бога. Синтез науки и божественного учения. – М., 2000.
73. Лаба о. В. Патрологія. Життя, письма і вчення Отців Церкви. – Рим, 1974.
74. Ліберо Д. Церковне право / Пер. з нім. Н. Щигловської. – Львів: Свічадо, 2001.
75. Лужницький Л. Догматика. Учебник християнсько-католицької віри для середніх шкіл. – Львів: Марійське Товариство Молоді, 1924.
76. Любачівський М. Віра – її сутність, потреба й прикмети // Символ віри. Радіо проповіді з Ватикану / 2-е вид. – Львів: Місіонер, 2008.
77. Макдоуел Д. Незаперечні свідчення. Історичні свідчення, факти, документи християнства. – К.: Вид-во Асоціації «Християнський Міст», 1994.
78. Мень А. История религии в 7-и томах. – М., 1991-1992.
79. Мень А. История религии: в поисках Пути, Истины и Жизни. Москва: Мирос, 1994.
80. Мень О. Син людський. – Л.: Свічадо, 2005.
81. Мессорі В. Гіпотези про Ісуса. – Львів: Свічадо, 1998.
82. Моррис А. Основания христианской веры / Ален Моррис / Пер. с англ.. – СПб.:– Христианское общество «Библия для всех», 1996.
83. Нагаєвський І. Християнська наука. – Рим, 1990.
84. Напюрковський С. Ц. Як займатися теологією / Пер. з пол. К. Рассудіної. – К.: Ін-т. Реліг. Наук св. Томи Аквінського, 2010.

85. Наука и вера в диалоге. П. Тейяр де Шарден и П. Флоренский. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2007.
86. Николс Э. Контуры католического богословия / Пер. с англ. (Серия «Современное богословие»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2009.
87. О'Коллинз Д. Наука и вера. Враги или друзья? / Пер. с англ. Е. Терехина. – Черкасы: Коллоквиум, 2005.
88. О'Коллінз Д. Фундаментальна теологія. – С.-П.: Изд-во Святого Креста, 1993.
89. О'Коллінз Д., Фаруджі Е. Малий теологічний словник. – Івано-Франківськ, 1997.
90. Папа Іван Павло II. Енцикліка «Fides et Ratio» – «Віра і Розум» // Віра і духовність – два крила людського духу / Збірн. Матеріалів наук. колоквіуму / Ред. кол.: А.М.Колодний (голов. ред.) та ін. – К.: Світ знань, 2001. – С. 3-102.
91. Паренте П. Богослов'я Христа. – Львів: Стрім, 1995.
92. Паренте П. Христологія. – Львів: Стрім, 1993.
93. Полкинхорн Д. Наука и богословие: Введение. – М.: ББИ св. апостола Андрея, 1998.
94. Практичне релігієзнавство. Колективна монографія. За редакцією професорів А.Колодного і Л.Филипович. – Київ: Українська конфедерація журналістів та Українська асоціація релігієзнавців, 2012.
95. Рагнер К. Основание веры. Введение в христианское богословие / Пер. с нем. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2006.
96. Рагнер К., Форгрімлер Г. Короткий теологічний словник. – Львів, 1996.
97. Раз Д. Моральні засади свободи. – К.: Веселка, 2001.
98. Ратцингер І. (Бенедикт XVI). Вера – Истина – Толерантность. Христианство и мировые религии / Пер. с нем. (Серия «Диалог»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.

99. Ратцингер Й. (Бенедикт XVI). Многообразие религий и единый завет / Пер. с нем. (Серия Диалог). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.
100. Ратцингер Й. (Бенедикт XVI). Сущность и задачи богословия. Попытка определения в диспуте современности / Пер. с нем. (Серия «Диалог»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.
101. Ратцінгер Й. Цінності в часі перемін. Долання майбутніх викликів / Пер. з нім. О. Конкевича. – Львів: Місіонер, 2006.
102. Рацінгер Й. Вступ до християнства. Лекції про Апостольський символ віри з новим вступним есеєм / Пер. з нім. О. Конкевича. – Л.: Місіонер, 2008.
103. Рацінгер Й. Сіль землі: Християнство й Католицька Церква в XXI столітті. Розмова Петера Зевальда з Йосифом Рацінгером / Пер. з нім. О. Конкевича. – Львів: Місіонер, 2007.
104. Реати Ф. Введение в нехристианские религии (с кратким обзором християнства). – Гатчина: СЦДБ, 2002.
105. Реати Ф. Есть ли Бог? Человек в поисках Бога. Введение в философское богословие. – Гатчина: СЦДБ, 2000.
106. Религии мира: история и современность. – М., 1982-1993.
107. Религии мира. Справочное издание „Белфакса“. - М., 1996.
108. Релігієзнавчий словник / За редакцією проф. А Колодного і Б. Лобовика. – К.: Четверта хвиля, 1996.
109. Роуэн У. О Христианском богословии / Уильямс Роуэн / Пер. с англ. (Серия «Современное богословие»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2004.
110. Сабол С. Католицизм і православ'я. – Львів: Слово Доброго Пастиря. – Ч. 1-2. – 1991.
111. Саган О.Н. Вселенське православ'я: суть, історія, сучасний стан. –К.: Світ знань, 2004.

112. Сало Т. Вера и жизнь / Тайсто Сало. – СПб:– Христианское общество «Библия для всех», 1997.
113. Св. Тома Аквінський. Компендіум теології / Пер. з латини В. Котусенка та ін. – К.: Ін-т. Реліг. Наук св. Томи Аквінського, 2011.
114. Словник біблійного богослов'я. – Львів: Місіонер, 1996.
115. Современное католическое богословие. Хрестоматия / Под ред. Хейза М.А., Джирона Л. / Пер. с англ. (Серия «Современное богословие»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2007.
116. Социальные функции религии в условиях модернизации общества: XXI век: Материалы международной научно-практической конференции. – М.: ИД «АТИСО», 2011.
117. Стасяк С., Завіла Р. Основи догматичного богослов'я. – Л.: Місіонер, 1997.
118. Степовик Д. Релігії, культури і секти світу. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 2002.
119. Стотт Д. Основания христианства / Джон Стотт / Пер. с англ. – М.: Христианская миссия «Триада», 1998.
120. Суттнер Е.-К. Українське християнство на початку III-го тисячоліття: історичний досвід та еклезіологічні перспективи. – Львів: Свічадо, 2001.
121. Тайсен Г. Библейская вера в эволюционной перспективе / Пер. с нем. Е. Верещагина. – М.: ББИ св. апостола Андрея, 2009.
122. Тафт Р. Літургія як вияв церковної ідентичності // В пошуках ідентичності. Студійні дні в Ніредьгазі. – Львів: Свічадо, 1998. – С. 75-96.
123. Тулюк-Кульчицький Д. Державна етика. Католицька наука про державу. – Мюнхен: Логос. – 1966.
124. Уэйнрайт Д. Для нашего спасения. Два взгляда на миссию Христа / Джефри Уэйнрайт / Пер. с англ. (Серия «Современное богословие»). – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2004. – 243 с.

125. Уэллс Т. Цена за народ. Значение смерти Христа / Том Уэллс / Пер. с англ. – Минск: МФЦП, 2007. – 208 с.
126. Филипович Л. Етнологія релігії. – К., 2000.
127. Финли М., Мосли С. Действенная религия /Пер. с англ. / Марк Финли, Стивен Мосли. – Заокский: «Источник жизни», 2006. – 64 с.
128. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002.
129. Франц К. Бог Троицной любви / Курт Франц. – М.: Христианская Росси, 2009.
130. Харьковщенко Є. Релігієзнавство. Підручник. – К.: Наукова думка, 2007.
131. Харьковщенко Є. А. Софійність київського християнства. – К.: Наукова думка, 2003.
132. Хаффнер П. Тайна таинств / Пер. с англ. – М.: ББИ св. апостола Андрея, 2007.
133. Хома І. Нарис історії Вселенської Церкви. – Рим-Львів, 1995.
134. Чировський М. Введення до суспільно-господарської науки Церкви. – Львів: Свічадо, 1994.
135. Чікарькова М. Ю. Біблійний антропоцентризм та його роль у становленні європейської культури: Монографія. – К.: Видавничий дім Дмитра Бурого, 2010.
136. Шевченко Т. Соціальний католицизм: папські енцикліки XIX-XX століття (14 06 2011) // <http://www.religion.in.ua/main/history/10416-socialnijkaticizm-papski-encikliki-xix-xx-stolittya.html>.
137. Шенк Ричард. Бог в поисках человека. Вера и Богословие. – М.: Христианская Россия. – 2001.
138. Шеремета О. Папа Лев XIII і ренесанс Аквіната (13 11 2009) // <http://www.religion.in.ua/main/history/2442-papa-lev-xiii-i-renesans-akvinata.html>.
139. Яроцький П. Етноконфесійна самобутність і сакральна самоцінність східного обряду у київському християнстві: історичний екскурс і сучасні

- рефлексії // Київська традиція і східний обряд в Українському християнстві. – Київ – Тернопіль: Рада, 2004. – С. 25-32.
140. Яроцький П. Католицизм на українських землях // Історія релігій в Україні: У 10 т.– Т. 10: Релігія і церква років незалежності України. Київ – Дрогобич: Коло, 2003. – С. 165-187.
141. Яроцький П. Релігієзнавство: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004.

Зразок титульного аркуша курсової роботи

ПЗВО Університет Короля Данила

**кафедра богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН Івана Луцького**

КУРСОВА РОБОТА

з філософії релігії та теодіцеї на тему:

Декалог у духовно-культурній традиції авраамічних релігій: філософсько-релігійний аналіз

Студента II курсу групи Бс-2017-1
галузі знань 04 «Богослов'я»
спеціальності 041 «Богослов'я»
Петрика І.І.

Керівник

к.філос.н, доц. Савчук О.І.

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS__

Члени комісії

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 Декалог у юдейській релігійно-культурній традиції	6
1.1. Історико-богословські передумови отримання Декалогу	6
1.2. Богословсько-канонічна природа Декалогу	9
РОЗДІЛ 2 Декалог у християнській релігійно-культурній традиції	12
2.1. Історико-богословська еволюція у християнстві	12
2.2. Декалог як основа християнської каноністики	14
РОЗДІЛ 3 Сучасні філософсько-теологічні інтерпретації Декалогу	20
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августин. О Граде Божиим: в 22 книгах. Том 1, Книга 1-7 / блаженный Августин. – Москва: Спасо-Преображенский Валаамский монастырь, 1994. – 396 с. – (Памятники церковной письменности).
2. Аквінський Т. Коментарі до Арістотелевої «Політики» / Т. Аквінський / пер. з латин. О. Кислюка; передм. В. Котусенка. – К. : Основи, 2000. – 794 с.
3. Аквінський Т. Сума теології / Т. Аквінський. – К. : Кайрос, 2002. – 188 с.
4. Акція «Святий Миколай іде до сиріт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://www.malteser.if.ua>. – Назва з екрана.
5. Альчук М. Громадянське суспільство в Україні: проблеми і перспективи / М. Альчук // Україна в нас єдина: матеріали засідань наукових секцій форуму українців. – К. : Екопасервіс, 2006. – С. 11-13.
6. Андрухів І. Суспільно-політичні та релігійні процеси на Станіславщині в кінці 30-х – 50-х роках ХХ ст. / І. Андрухів, П. Кам'янський. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2005. – 362 с.
7. Бадджо А.-М. Християнське соціальне вчення: ідентичність та методологія / А.-М. Бадджо // Соціальна доктрина Церкви. – Львів : Свічадо, 1998. – С. 49-78.
8. Беген О. Спроба владики Григорія Хомишина запровадити Католицьку акцію у Станіславівській єпархії / О. Беген // Історія релігій в Україні : науковий щорічник / упорд. О. Керичук. – Львів : Логос, 2010. – К. 1. – С. 153-161.
9. Бендик М. Богословська складова соціального служіння Української Греко-Католицької Церкви / М. Бендик // Документи Патріаршого Собору Української Греко-Католицької Церкви: третя сесія (м. Львів 30 червня – 4 липня 2002 р.). – Львів : Вид-во УКУ, 2002. – С. 45-49.

Форма рецензії наукового керівника

РЕЦЕНЗІЯ
на курсову роботу
студента групи _____ гуманітарного факультету
ПЗВО Університету Короля Данила

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: « _____ »

Актуальність теми _____

Практичне значення роботи _____

Ступінь самостійності студента при виконанні роботи

та використанні літератури _____

Рівень логічності, послідовності, аргументованості змісту _____

Якість оформлення роботи _____

Недоліки _____

Загальний висновок про можливість допуску роботи до захисту _____

« ____ » _____ 201_ р.

Науковий керівник
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____

(прізвище, ініціали)